

Tentamen

TSFS 02 Fordonsdynamik med reglering
16 januari, 2016, kl. 14–18

Hjälpmedel: Miniräknare.

Ansvarig lärare: Jan Åslund, 281692.

Totalt 50 poäng.

Betygsgränser:

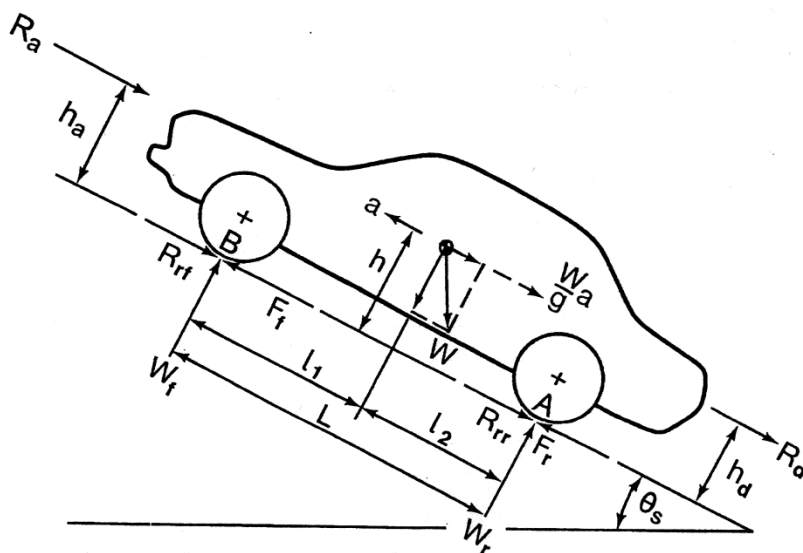
Betyg 3: 23 poäng

Betyg 4: 33 poäng

Betyg 5: 43 poäng

1. Studerar borstmodellen för ett drivande hjul. Antar att tryckfördelningen är konstant i kontaktytan. Givet är: kontaktytans längd $l_t = 14 \text{ cm}$, normalkraften $W = 4000 \text{ N}$, sidstyhetsen $k_t = 15 \cdot 10^6 \text{ N/m}^2$, longitudinellt slipp $i = 5\%$. Friktionskoefficienten i vilozonen är $\mu_p = 0.8$ och i glidzonen är den $\mu_s = 0.6$
  - a) Bestäm hur den framåt drivande kraften per längdenhet dF_x/dx varierar i kontaktytan. (3 poäng)
  - b) Bestäm den longitudinella kraften F_x . (3 poäng)
2. Figuren visar de krafter som verkar på en bil vid en acceleration.

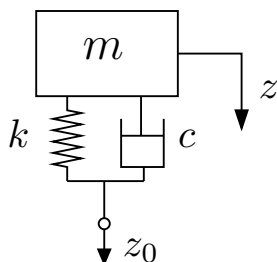

Fig. 3.1 Forces acting on a two-axle vehicle.

Bilen har massan 1700 kg och kör på en plan väg. Axelavståndet är 2.7 m och tyngdpunkten ligger 1.3 m bakom framaxeln. Givet är: $h_a = h_d = h = 0.5 \text{ m}$, $R_a + R_d = 300 \text{ N}$ och rullmotståndet försummas. Friktionskoefficienten mellan däck och underlag är $\mu = 0.9$.

- a) Antag att den framåt drivande kraften $F = F_f + F_r$ är känd. Bestäm normalkrafterna W_f och W_r som funktion av F . (2 poäng)
- b) Bestäm maximal acceleration om bilen är bakhjulsdriven. (4 poäng)

3. Figuren i bilagan visar hur $\alpha_f - \alpha_r$ beror av a_y/g . Bilen kör i en cirkel med konstant kurvradie $R = 110 \text{ m}$ och axelavståndet är 3 m .
- Rita in en hjälplinje så att styrvinkeln δ_f kan avläsas i figuren. (2 poäng)
  - Vad är styrvinkeln om bilen håller hastigheten 80 km/h ? Markera var i figuren du läser av värdet och lämna in bilagan. (4 poäng)
4. Betraktar en kvartbilsmodell med en fjädrad massa $m_s = 500 \text{ kg}$, en fjäder med fjäderkonstant $k = 24 \text{ kN/m}$ och en dämpare med dämpkonstant $c = 2 \text{ kNs/m}$.

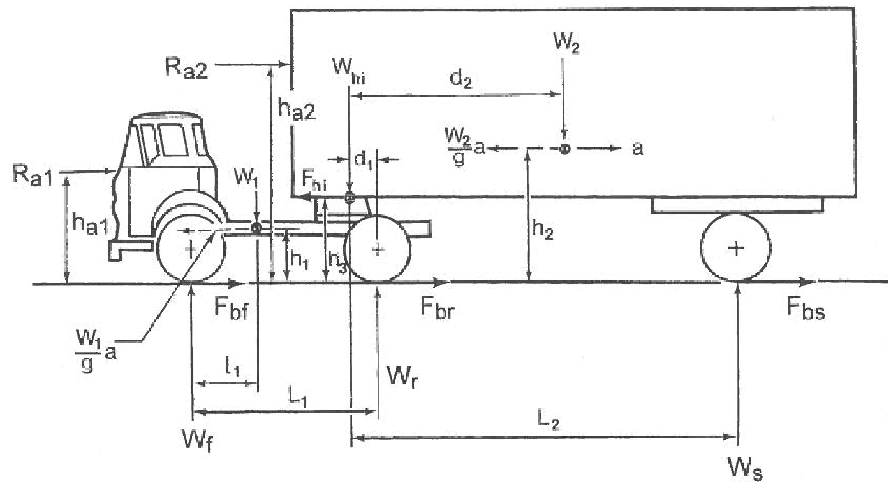
Bilen håller hastigheten 80 km/h och kör på en sinusformad väg med våglängd 12 m och amplitud 7 mm . Bestäm den fjädrade massans amplitud. (6 poäng)

5. Betraktar en bil med massa 1800 kg , axelavstånd 2.7 m och med tyngdpunkten 1.3 m bakom främre hjulaxeln. Sidkraftskoefficienterna är $C_{\alpha f} = C_{\alpha r} = 4.7 \cdot 10^4 \text{ N}$
- Beräkna understyrningsgradienten K_{us} . (3 poäng)
  - Beräkna girhastigheten om bilen håller hastigheten 50 km/h med styrvinkeln $\delta_f = 3^\circ$. (3 poäng)
6. En bil med massa 1800 kg kör i en uppförsbacke med lutning 2° och håller hastigheten 110 km/h . Antag att summan av rull- och luftmotstånd ges av

$$R_r + R_a = a + bV^2$$

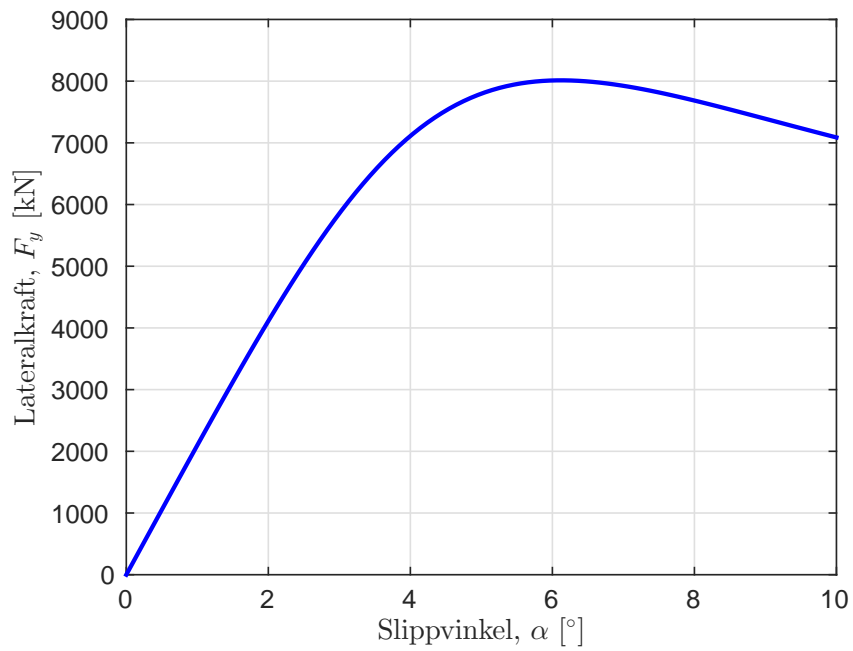
där $a = 200 \text{ N}$ och $b = 0.45 \text{ N s}^2/\text{m}^2$. Hur mycket kommer bilens hastighet att minska på 200 m om man frikopplar? (6 poäng)

7. En dragbil med semitrailer, enligt figur nedan, bromsar maximalt på alla hjul, både bil och släp. Dragbilens massa är 5000 kg och släpets 8000 kg . Luftmotståndet vid den aktuella hastigheten är 2 kN , och verkar på en höjd av 1.8 m . Antag att dragbilens frontarea täcker hela släpet, och att allt luftmotstånd därmed upptas av dragbilen, d.v.s. att $R_{a2} = 0$ i figuren. Friktionskoefficienten är $\mu = 0.8$, däckens rullmotstånd kan försummas och kopplingen mellan dragbil och släp antas vara momentfri. Övriga mått utritade i figuren är $L_1 = 6\text{ m}$, $L_2 = 12\text{ m}$, $l_1 = 3\text{ m}$, $d_1 = 0\text{ m}$, $d_2 = 7\text{ m}$, $h_1 = 1\text{ m}$, $h_2 = 1.5\text{ m}$ och $h_3 = 1.1\text{ m}$.

Beräkna hur stor bromskraften F_{bs} på semitrailern blir. (7 poäng)

8. En personbil kör igenom en kurva med radien 50 m. Bilen har en totalvikt på 1700 kg, en hjulbas på 2.6 m och tyngdpunkten ligger 1.1 m bakom framaxeln. I diagrammet nedan visas hur sidkraften F_y beror av slippvinkeln α för både fram- och bakaxel. Notera att F_y här betecknar totala kraften på fram- respektive bakaxel, alltså både vänster och höger hjul. Bestäm den högsta hastigheten bilen kan hålla genom kurvan, samt vilken styrvinkel som krävs. Antag stationär kurvtagning. (7 poäng)

Bilaga

